

Kuluttajaparlamentti 2013: Mielensterveysongelmia, asumista, talousosaamista sekä lähipalveluita

Kuluttajaparlamentti 2013: Mielensterveysongelmia, asumista, talousosaamista sekä lähipalveluita

Kuluttajaliiton koordinoimassa Kuluttajaparlamentissa otetaan jälleen kantaa sosiaali- ja terveyspalveluissa vallitseviin epäkohtiin. Tänä vuonna nostetaan tapetille myös lapsiperheitä ja nuorisoa koskevia ongelmia. Kannanotot valmistellaan sekä muodostetaan yhdessä kymmenien valtakunnallisesti merkittävien kansalaisjärjestöjen kesken. Tarkoituksena on edistää kuluttajien etua politiikan eri osa-alueilla.

Mielensterveysongelmissa tulee päästä hoitoon saman päivän aikana

Näin kuuluu yksi Kuluttajaparlamentin vaatimuksista. Mielensterveyspalveluiden hoitoon pääsyssä on valtakunnallisesti paljon vaihtelevuutta. Suuressa osassa maata hoitoon pääsee heti vain äärimmäisessä hädässä, jos silloinkaan. Tilanne on ongelmallinen. Juuri varhaisella puuttumisella voidaan ennaltaehkäistä mielensterveysongelmien pahenemista ja kroonistumista sekä nopeuttaa toipumista. Mielensterveyspalveluiden hyvä saatavuus ennaltaehkäisee myös väkivallan tekoja ja itsemurhia.

Suomen Mielensterveysseuran toiminnanjohtaja **Marita Ruohosen** mukaan mielensterveyspalveluissa tarvitaan entistä enemmän matalan kynnyksen toimintamuotoja, jotta ongelmiin voidaan puuttua ajoissa. Palvelujen kehittämisen ohella kansalaisten mielensterveystaitoja on vahvistettava esimerkiksi lisäämällä mielensterveyden ensiapukoulutuksia.

Asuminen osaksi nuorisotakuuta

Nuorisotakuuseen otetaan kantaa, koska on ongelmallista, mikäli nykyinen nuorisotakuu ei sisällä lainkaan näkökulmia nuorten asunnottomuudesta. Asunnottomuus ja syrjäytyminen ovat kytköksissä toisiinsa: joka kymmenes syrjäytynyt on asunnoton.

Asuminen on jokaisen ihmisen perustarve. Asunnon puuttuminen johtaa helposti ongelmiin myös muilla elämänalueilla, toteaa Nuorisotasuntoliitosta pääsihteeri **Minna Vierikko**. Hyvä asuminen palvelee ihmisen hyvinvointia ja antaa paremmat edellytykset hallita opintoja, työelämää, sosiaalisia suhteita ja omaa taloutta. Onnistuakseen syrjäytymisen ehkäisyssä nuorisotakuun tulee turvata myös nuoren asuminen, Vierikko perustelee lokakuussa virallisesti julkistettavaa kannanottoa.

LISÄÄ TALOUSOSAAMISTA OPPILAILLE

Koulut antavat nykyisin huonot eväät oman talouden hallintaan. Siksi talousosaaminen tulee sisällyttää koulujen opetussuunnitelmiin yhdeksi poikkileikkaavaksi teemaksi, joka kulkee läpi opetuksen.

Talousosaamista koskevalla kannanotolla halutaan nostaa esille koulujen merkitystä taloustiedon ja osaamisen levittämisessä. Setlementtiliiton asiantuntijan **Pinja Hirvilammin** mukaan maailma on muuttunut taloudenkin suhteen. Markkinat ja palvelut ovat kasvaneet sekä kietoutuneet yhä enemmän osaksi viihdettä ja sosiaalista vuorovaikutusta. Rahakaan ei ole enää ainoastaan kolikoita ja seteleitä vaan sitä käytetään yhä enemmän virtuaalisessa muodossa. Yhteiskunnan, median ja markkinoiden muuttuessa ajantasainen kuluttajakasvatus on tarpeen aloittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja koululla on tässä merkittävä rooli. Kuluttajakasvatuksen saaneet lapset ja nuoret kasvavat aktiivisiksi ja taloustaitaviksi kuluttajiksi, jotka myös haastavat markkinat tuottamaan heille parhaita palveluita. Kuluttajien lähtökohdista luodut palvelut ovat eduksi yhteiskunnalle. Taloutensa kanssa pärjäävät nuoret sitäkin enemmän.

Sote-palvelut vietävä ikäihmisten lähelle

Meneillään oleva kunta- ja palvelurakennemuutos, vanheneva väestörakenne sekä hoitoalaa vaivaava hoitajapula kirvoittivat Kuluttajaparlamentin jäsenjärjestöt nostamaan yhdeksi kannanoton aiheeksi ikääntyneiden lähipalvelut. Heinäkuusta lähtien portaittain voimaantuleva vanhuspalvelulaki velvoittaa kuntia monella tapaa parantamaan iäkkäiden mahdollisuuksia saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluita. Lain mukaan iäkkäällä henkilöllä on oikeus saada laadukkaita ja yksilöllisiä kotiin vietyjä tai lähelle tarjottuja sosiaali- ja terveyspalveluja sekä tietoa ja ohjausta niiden käytöstä. Sosiaali- ja terveyspalvelut on vietävä ikäihmisten lähelle. Siksi kannanoton tekeminen yhteisrintamassa muiden järjestöjen kanssa on tärkeää, pohtii **Seppo Mustonen** Eläkeliitosta.

KULUTTAJAPARLAMENTTI MUODOSTAA KANNANOTTOJA KAHDESTI SYKSYLLÄ

Yli 50 kansalaisjärjestöä muodostaa kannanotot muun muassa näistä aiheista Kuluttajaparlamentin syksyn kahdessa istunnossa. **Muita aiheita kokoontumisissa ovat kuntalaisten yhdenvertaisuus palvelusetelien käyttäjinä, vammaispalveluiden käyttäjien vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen sekä lapsiperheiden kotipalvelun saatavuus.**

Viralliset kannanotot julkistetaan syksyn istunnoissa 26.9. ja 21.10. Tällöin nähdään kuinka moni mukana olevista järjestöistä ja säätiöistä tulee kannanottojen taakse.

Kuluttajaparlamentti on Kuluttajaliiton koordinoima valtakunnallisesti merkittävien järjestöjen vaikuttamisfoorumi. Lisätietoa <http://www.kuluttajaliitto.fi/kuluttajaparlamentti>